

dans le sang de l'agneau, afin qu'ils aient droit à l'arbre de vie, et qu'ils entrent dans la ville sainte par les portes.

16. *De qui* lâchez dehors les chiens, les empêcheurs, les impudiques, les homicides, et les idolâtres; et qu'on ne aime et ne fasse mensonge.

16. Moi, Jésus, j'ai envoyé mon ange pour rendre témoignage de ces choses dans les églises. Je suis le rejeton et le fils de David, l'étoile brillante et l'étoile du matin.

17. L'esprit et l'épouse, disent : Venez. Ce celui qui entend leurs cris, dise : Venez. Ce celui qui a soif vienne. Et ce celui qui veut, reçoive gratuitement l'eau de vie gratuitement.

18. Je déclare à tous ceux qui entendent les paroles de la prophétie contenue dans ce livre que, si quelqu'un y ajoute quelque chose, Dieu le frappera des plaies qui sont écrites dans ce livre; et si quelqu'un retranche quelque chose du livre qui contient cette prophétie, Dieu l'effacera du livre de vie, l'exterminera de la ville sainte, et ne lui donnera part à rien de ce qui est écrit dans ce livre.

20. Celui qui rend témoignage de ces choses dit : Certainement je viens bientôt. Amen. Seigneur Jésus.

21. Que la grâce de Notre Seigneur Jésus-Christ soit avec vous tous. Amen.

15. *Foris conat.* C'est ici comme un anathème divin pour exclure à jamais les pécheurs de cette sainte cité. Il n'y a pas d'endroit dans l'Écriture où les pécheurs soient admis. Tout autre dans cette cité bienheureuse; tout y est riche et éclatant; mais aussi tout y inspire de la frayeur, car on nous y marque encore plus de pureté que de richesse.

16. *Stella splendida et matutina.* C'est Jésus-Christ dont le nom est Orient (Zach., VI, 12), et dont il est écrit : Il sortira une étoile du Jacob (Nah., XXIV, 17).

18. *Si quis apposerit ad hæc.* C'est un avertissement à celui qui copiera cette prophétie de la faire soigneusement et religieusement, à cause de l'importance des prédictions et de la curiosité de l'esprit humain, qui le porte à trop vouloir pénétrer dans l'avenir.

19. *Anserit Deus partem ejus.* Les hérétiques commencent déjà à mutiler et à altérer le texte des saintes Écritures. C'est sans doute ce qui inspire à saint Jean cet avertissement menaçant.

20. *Veni, Domine Jesu.* L'ami fidèle ne cesse d'appeler Jésus et de désirer son royaume. Admirable exclamation de l'Écriture, qui commence, dit Bossuet, à la création du monde et finit à la consommation du royaume de Dieu, qui est aussi appelé la nouvelle création.

21. *Qui vult accipere vitam gratis.* L'âme qui veut avoir la vie par la pénitence et le don de Dieu, qui veut avoir sordium abstergeri habet sacramentum penitentiæ. — *Ut sibi potestas eorum in libro vite.* Ut potestatem habeant in lignum vite, et possint ad illud fructu percipere. — *Et per portas intro in civitatem.* Ut apostolicam doctrinam sequentes, participes sint æternæ vite, in eam enim intro non licet nisi per has portas.

16. *Foris conat.* Inimicus et impudicus, detractor etiam qui famem sanctorum lacrant, extramodi, tempore sancti Joannis erant Judæi, heretici, etc., extra sanctam civitatem manebant. — *Venefici, Malefici et Magi.* — *Et omnis qui amat et facit mendaciam.* Perniciosum; vide dicta c. 21, n. 8.

16. *Testificari vobis hæc in Ecclesia.* Significare hæc et nota facere Ecclesiam, ut fidelis se exhibeat ad constantiam in fide, et ad studium sanctitatis. — *Radix et germen David.* Ego sum Messias ille promissus, et ortus ex semine David, qui hæc dico et propheto. — *Stella splendida et matutina.* Cujus luce tandem errorum et peccatorum fugantur, et quam sequi debetis diem in tota vite. — *Stella matutina.* Est Lucifer, clarissimum oculi sidus.

17. *Et spiritus.* Sanctus. — *Et sponsa.* Ecclesia. — *Dicunt.* Dicere, desiderare et orare non docent adventum Christi, ut dicamus : *Veni, etc.* — *Veni, Domine Jesu.* ad judicium, matre nostra Ecclesia, in balsamum celestem inducas. — *Et post quod nos cum te habeamus, matre nostra Ecclesia, in balsamum celestem inducas. — Et post quod nos cum te habeamus, matre nostra Ecclesia, in balsamum celestem inducas. — Et post quod nos cum te habeamus, matre nostra Ecclesia, in balsamum celestem inducas.*

18. *Conator.* Testificet, et ostendat admodum. — *Evam.* Positum est pro *causam*. — *Aposteriori.* Adidit, aut audivit referendo, demando, quod factum hereticis.

19. *Anserit Deus partem ejus de libro vite.* Excludit, illum Deum ad hereticos colentis, quam illi consequantur qui scripti sunt in libro vite. — *Et de libro vite fructu percipere.* — *Et de libro vite fructu percipere.*

20. *Dicti.* Christus. — *Qui testimonium perhibet istorum.* Joanni, docens hæc vera esse scriptura eterna potestatem in eis. — *Etiam venit cito.* Ego Christus certissime veniam et cito, ut justa æternam felicitatem. — *Etiæm venit cito.* Ego Christus certissime veniam et cito, ut justa æternam felicitatem.

21. *Gratia Domini nostri Jesu.* Est salutatio qua fideles hæc legentibus aut audientibus divine gratie copiam et incrementum precatur.

sanguine Agni, ut sibi potestas eorum in ligno vite, et per portas intrent in civitatem.

16. Foris conat, et venetici, et impudici, et homicida, et idolis servientes, et omnis qui amat et facit mendaciam.

16. Ego Jesu mini angelum meum, testificari vobis hæc in Ecclesia; Ego sum radix, et germen David, stella splendida et matutina.

17. Et spiritus et sponsa dicunt : Veni. Et qui audit, dicat : Veni. Et qui sinit, veniat : a et qui vult, accipiat aquam vite gratis. [a. Isai. 55, 1.]

18. Conator enim omni audientem verba prophetie libri hujus : Si quis apposerit ad hæc, apponet Deus super illum plagas scriptas in libro isto.

19. Et si quis diminuerit de verbis libris prophetia hujus, auferet Deus partem ejus de libro vite, et de civitate sancta, et de his que scripta sunt in libro isto.

20. Dicti qui testimonium perhibet istorum : Etiam venit cito. Amen. Veni, Domine Jesu.

21. Gratia Domini nostri Jesu Christi cum omnibus vobis. Amen.

15. *Foris conat.* C'est ici comme un anathème divin pour exclure à jamais les pécheurs de cette sainte cité. Il n'y a pas d'endroit dans l'Écriture où les pécheurs soient admis. Tout autre dans cette cité bienheureuse; tout y est riche et éclatant; mais aussi tout y inspire de la frayeur, car on nous y marque encore plus de pureté que de richesse.

16. *Stella splendida et matutina.* C'est Jésus-Christ dont le nom est Orient (Zach., VI, 12), et dont il est écrit : Il sortira une étoile du Jacob (Nah., XXIV, 17).

18. *Si quis apposerit ad hæc.* C'est un avertissement à celui qui copiera cette prophétie de la faire soigneusement et religieusement, à cause de l'importance des prédictions et de la curiosité de l'esprit humain, qui le porte à trop vouloir pénétrer dans l'avenir.

19. *Anserit Deus partem ejus.* Les hérétiques commencent déjà à mutiler et à altérer le texte des saintes Écritures. C'est sans doute ce qui inspire à saint Jean cet avertissement menaçant.

20. *Veni, Domine Jesu.* L'ami fidèle ne cesse d'appeler Jésus et de désirer son royaume. Admirable exclamation de l'Écriture, qui commence, dit Bossuet, à la création du monde et finit à la consommation du royaume de Dieu, qui est aussi appelé la nouvelle création.

21. *Qui vult accipere vitam gratis.* L'âme qui veut avoir la vie par la pénitence et le don de Dieu, qui veut avoir sordium abstergeri habet sacramentum penitentiæ. — *Ut sibi potestas eorum in libro vite.* Ut potestatem habeant in lignum vite, et possint ad illud fructu percipere. — *Et per portas intro in civitatem.* Ut apostolicam doctrinam sequentes, participes sint æternæ vite, in eam enim intro non licet nisi per has portas.

16. *Foris conat.* Inimicus et impudicus, detractor etiam qui famem sanctorum lacrant, extramodi, tempore sancti Joannis erant Judæi, heretici, etc., extra sanctam civitatem manebant. — *Venefici, Malefici et Magi.* — *Et omnis qui amat et facit mendaciam.* Perniciosum; vide dicta c. 21, n. 8.

16. *Testificari vobis hæc in Ecclesia.* Significare hæc et nota facere Ecclesiam, ut fidelis se exhibeat ad constantiam in fide, et ad studium sanctitatis. — *Radix et germen David.* Ego sum Messias ille promissus, et ortus ex semine David, qui hæc dico et propheto. — *Stella splendida et matutina.* Cujus luce tandem errorum et peccatorum fugantur, et quam sequi debetis diem in tota vite. — *Stella matutina.* Est Lucifer, clarissimum oculi sidus.

17. *Et spiritus.* Sanctus. — *Et sponsa.* Ecclesia. — *Dicunt.* Dicere, desiderare et orare non docent adventum Christi, ut dicamus : *Veni, etc.* — *Veni, Domine Jesu.* ad judicium, matre nostra Ecclesia, in balsamum celestem inducas. — *Et post quod nos cum te habeamus, matre nostra Ecclesia, in balsamum celestem inducas. — Et post quod nos cum te habeamus, matre nostra Ecclesia, in balsamum celestem inducas.*

18. *Conator.* Testificet, et ostendat admodum. — *Evam.* Positum est pro *causam*. — *Aposteriori.* Adidit, aut audivit referendo, demando, quod factum hereticis.

19. *Anserit Deus partem ejus de libro vite.* Excludit, illum Deum ad hereticos colentis, quam illi consequantur qui scripti sunt in libro vite. — *Et de libro vite fructu percipere.* — *Et de libro vite fructu percipere.*

20. *Dicti.* Christus. — *Qui testimonium perhibet istorum.* Joanni, docens hæc vera esse scriptura eterna potestatem in eis. — *Etiam venit cito.* Ego Christus certissime veniam et cito, ut justa æternam felicitatem. — *Etiæm venit cito.* Ego Christus certissime veniam et cito, ut justa æternam felicitatem.

21. *Gratia Domini nostri Jesu.* Est salutatio qua fideles hæc legentibus aut audientibus divine gratie copiam et incrementum precatur.

Oratio Manassæ, necnon libri duo, qui sub libri tertii et quarti Esdræ nomine circumferuntur, hoc in loco, extra scilicet seriem canoniorum librorum, quos sancta Trinitas Synodus suscepit, et per canonice suscipiendos decrevit, sepolti sunt, ne prorsus interserant, quippe qui a novissimis sanctis patribus interdum citantur, et in aliquibus Bibliis latinis tam manuscriptis quam impressis reperitur.

ORATIO MANASSÆ

REGIS JUDA

CUM CAPTUS TENERETUR IN BABYLONE.

Domine omnipotens, Deus patrum nostrorum, Abraham, et Isaac, et Jacob, et seminis eorum justus, qui fecisti orbem et terram cum omni oratione eorum, qui ligasti mare verbo præcepti tui, qui conclusisti abyssum, et signasti eam terrificis et laudabilis nomine tuo: quem omnia parent, et tremunt a vultu virtutis tue, qui importabilis est magnificentia glorie tue, et insustentabilis ira comminationis tue super peccatores: immensa vero et investigabilis misericordia promissionis tue: quoniam tu es Dominus, altissimus, benignus, longanimis, et multum misericors, et penitens super malitia hominum. Tu, Domine, secundum multitudinem bonitatis tue, promissisti penitentiam et remissionem illis, qui peccaverunt tibi, et multitudinem miserationum tuarum decernisti penitentiam peccatoribus, in salutem. Tu igitur, Domine Deus justorum, non possisti penitentiam justis, Abraham, et Isaac, et Jacob, vis qui tibi non peccaverunt: sed possisti penitentiam propter me peccatores: quoniam peccavi super numerum arenæ maris,

multiplicatae sunt iniquitates meae, Domine, multiplicatae sunt iniquitates meae, et non sum dignus intueri et aspicere altitudinem caeli, pro multitudine iniquitatum mearum. Incuratus sum multo vinculo ferro, ut non possim attollere caput meum, et non est respiratio mihi: quia excitati iracundiam tuam, et malum coram te feci: non feci voluntatem tuam, et mandata tua non custodivi: statui abominationes, et multiplicavi offensiones. Et nunc flecto genu cordis mei, precans a te bonitatem. Peccavi, Domine, peccavi, et iniquitates meas agnosco. Quare prole rogas te, remitte mihi, Domine, peccata mea, et ne simul perdas me cum iniquitatibus meis, ne que in æternum, iratus, reserves mala mihi, neque dantes me in infima terre loca: quia tu es Deus, Deus, inquam, penitentium: et in me ostendes omnem bonitatem tuam, quia indignum salvabis me secundum magnam misericordiam tuam, et laudabo te semper omnibus diebus vite meae: quoniam te laudat omnis virtus colorum, et tibi est gloria in secula seculorum. Amen.

LIBER TERTIUS ESDRÆ.

CAPUT PRIMUM.

Magnificum Pascha quod Josias immolavit, celebrando septem diebus festum Azymorum: cui successerant in regione Judæe Joachias, Josias, Joachin, et Sedecias, eorumque ac populi captivitas propter sua scelera, universæ subversio destruxerunt.

1. Et fecit Josias Pascha in Jerusalem Domini, et immolavit. Phase quartæ decimæ luna primæ mensis :

2. Statuens sacerdotes pro vices diem stolis arietis in templo Domini.

3. Et dixit levitis sacris servis Israel, ut sanctificarent se Domino in positione sanctæ Arce Domini, in domo quam edificavit Salomon filius David rex.

4. Non erit vultu tollere super humeros eam. Et nunc deservite Domino vestro, et curam agite gentis filius Israel ex parte secundum pagos et tribus vestras.

5. Secundum scripturam David regis Israel, et secundum magnificentiam Salomonis filii ejus, omnes in templo, et secundum partem principatus paternam vestram, eorum qui stant in conspectu fratrum filiorum Israel.

6. Immolata Pascha, et sacrificia parate fratribus vestris, et facite secundum preceptum Domini quod datum est Moysi.

7. Et donavit Josias in pibem que inventa est, ovium, agnorum, et hedorum, et caprarum triginta milia, vitulos tria milia.

8. Hinc de regalibus data sunt secundum promissionem populo: et sacerdotibus in Pascha, oves numero duo milia, ac vituli centum.

9. Et Jehonias, et Semeias, et Nathanael fratres, et Hasbias, et Oziel, et Corabai, in Phase, oves quinqué milia, vitulos quingentos.

10. Et hæc cum fierent eleganter, steterunt sacerdotes et levite habentes azyra pro tribus.

11. Et secundum partes principatus patrum, in conspectu populi offerbant Domino, secundum ea que in libro Moysi scripta sunt.

12. Et assaverunt Phase igni protorbale: et hostias coxerunt in emolis, et in oleis cum benevolentia:

13. Et attulerunt omnibus qui erant ex plebe: et post hæc paraverunt sibi et sacerdotibus:

14. Sacerdotes enim offerbant adipem, usque dum finita esset hora: et levite paraverunt sibi, et fratribus suis filiis Aaron.

15. Et sacri cantores filii Asaph erant per ordinem secundum preceptum David, et Asaph, et Zacharias, et Jedidimus, qui erant a rege.

16. Et ostiarii per singulas januas, ita ut non prevaricaretur unusquisque suam: fratres enim illorum paraverunt illis.

17. Et consummata sunt que pertinebant ad sacrificium Domini.

18. In illa die egerunt Phase, et offerbant hostias super Domini sacrificium, secundum preceptum regis Josie.

19. Et egerunt filii Israel, qui inventi sunt in tempore illo, Phase: et diem festam azyrnorum per dies septem:

20. Et non est celebratum Phase tale in Israel, a temporibus Samuehis prophete.

21. Et omnes reges Israel non celebraverunt tale Pascha, quale egit Josias, et sacerdotem, et levite, et Judæi, et omnis Israel qui inventi sunt in commemoratione Jerusalem.

22. Octavo decimo anno, regnante Josia, celebratum est Phase.

23. Et directa sunt opera Josie in conspectu Domini sui in corde pieno metuentis:

24. Et que circa illum quidem conscripta sunt, in pristinis temporibus, de eis qui peccaverunt, quidem irreligiosi

fuerunt in Dominum præ omni gente, et qui non quaesierunt verba Domini super Israel.

25. Et post omnem actum hunc Josie, ascendit Pharaos rex Egypti, veniens in Carchanis abstinere super Euphratem, et exiit obviam illi Josias.

26. Et misit rex Egypti ad Josiam, dicens: Quia mihi et tibi est rex Judeæ. Non sum missus a Domino ad pugnam contra te: super Euphratem enim bellum meum est, festinans descende.

28. Et non est reversus Josias super curram: sed expropane sum conabatur non attendens verbum Prophetæ ex ore Domini:

29. Sed constituit ad eum bellum in campo Magaddo. Et descenderunt principes ad regem Josiam.

30. Et dixit rex pueris suis: Amovete me a prelio, infirmatus sum enim valde. Et statim amoverunt eum pueri ipsius de acie.

31. Et ascendit super curram secundariam suam: et pervenitens Jerusalem, vita functus est, et sepultus est in paterno sepulchro.

32. Et in tota Judæa lugebant Josiam, et qui presidebant, cum viribus levitibus, cum usque in hunc diem.

33. Et datum est hoc fieri semper in omnibus regibus Israel.

34. Hæc autem præscripta sunt in libro historiarum regum Judeæ: et singula gesta actus Josie, et ejus gloria et intellectus ejus in lege Domini: quæque gesta sunt ab eo, et que non scripta sunt in libro regum Israel et Judæ.

35. Et assumptus, qui erat ex gente, Jehoniam filium Josie, constituerunt regem pro Josia patre suo, cum esset annorum triginta trium.

36. Et regnavit super Israel mensibus tribus. Et amovit eum rex Egypti, ne regnaret in Jerusalem.

37. Et mulcavit gentem argenti talenta centum, et auri talentum unum.

38. Et constituit rex Egypti Joacim fratrem ipsius, regem Judeæ et Jerusalem.

39. Et alligavit magistratus Joacim, et Zarcobem fratrem suum, et apprehendens reduxit in Egyptum.

40. Annorum erat Joacim viginti quatuor, cum regnare cepisset in terra quinquæ, cum regnare cepisset in conspectu Domini:

41. Post hunc autem ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis, et alligatus cum in aëreo vinculo, perduxit in Babyloniam:

42. Et sacra vasa Domini accepit Nabuchodonosor, et tulit et consecravit in templo suo in Babylonia.

43. Et nam de immunditia illius et irreligiositate scriptum est in libro temporum regum.

44. Et regnavit Joacim filius ejus pro eo. Cum autem constitutus esset rex, erat annorum decem et octo.

45. Regnavit autem menses tres et

dies decem in Jerusalem, et fecit malum in conspectu Domini sui.

46. Et post annum mittens Nabuchodonosor, transiit eum in Babyloniam simul cum sacris vasibus Domini.

47. Et constituit Sedeciam regem Judæ et Jerusalem, cum esset annorum viginti unius: regnavit autem annis undecim.

48. Et fecit malum in conspectu Domini, et non est veritus a verbis que dicta sunt ab Jeremia Propheta ex ore Domini:

49. Et adjuratus a rege Nabuchodonosor, perjurus discessit: et intravit cervicem suam et corde suo, transgressus est legitima Domini Dei Israel.

50. Et dices populi Domini multa inique gesserunt, et imple egerunt super omnes immunditias gentium: et polleerat templum Domini quod sanctum erat in Jerusalem.

51. Ipsi vero locabantur in angelis suis et qua de sobasant est Dominus, et illudens prophetis suis.

52. Qui usque ad irascendum concitatus est super gentem suam, propter irreligiositatem suam, et præcepit ascendere reges Chaldeorum.

53. Illi occiderunt juvenes eorum, in gladio, in circuitu sancti templi eorum, et non pepererunt juveni, et seni, et virgini, et adolescenti:

54. Sed omnes traditi sunt in manus ipsorum: et omnia sacra vasa Domini, et regales apothecas resumentes, tulerunt in Babyloniam.

55. Et incenderat domum Domini, et demolierunt muros Jerusalem: et turres ejus incendierunt igne.

56. Et consummaverunt omnia honorifica ejus, et ad nihilum redeperunt: et reliquos a gladio duxerunt in Babyloniam.

57. Et erant servi illius usque dum regerent Persæ, in repletiōe verbi Domini in ore Jeremie:

58. Quosque benigne ageret terra sabbata sua, omni tempore desertionis suæ sabbatizavit, in applicatione annorum septuaginta.

CAPUT III.

Cyros rex Persarum Judæos in regno suo captivos remisit in terram suam, qui cum restaurarent Jerusalem, prohibuit sunt ab Artaxerxe propter quorundam delationem.

1. Regnavit Cyros rex Persarum, in consummatione verbi Domini in ore Jeremie.

2. Suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum, et predicavit in toto regno suo simul per scripturam.

3. Dicens: Hæc dicit Cyros rex Persarum: Me constituit regem orbis terrarum Dominus Israel, Dominus excelsus.

4. Et significavit mihi edificare do-

nam sibi in Jerusalem, que est in Judæa.

5. Si quis est ex genere vestro, dominus ipsius ascendat cum eo in Jerusalem.

6. Quotquot ergo circa loca habitant, adjuvent eos qui sunt in loco ipso, in auro et argento.

7. In ditionibus, cum ejus et iumentis, cumque aliis que secundum vota apponantur in edem Domini que est in Jerusalem.

8. Et stantes principes tribuum, pagorum, et Judææ, et tribu Benjamin, et sacerdotem et levitam, quos excitavit Dominus ascendere et edificare domum Domini que est in Jerusalem, et qui erant in circuitu eorum.

9. Adjuverunt in omni auro et argento ejus, et iumentis, et votis compluribus multo quorum sensus excitatus est.

10. Et Cyros rex protulit vasa sacra Domini, que transtulit Nabuchodonosor rex Babylonis in Jerusalem, et consecravit et idolo suo.

11. Et profertus ea Cyros rex Persarum, tradidit Mithridato, qui erat super thesauros ipsius.

12. Per hunc autem tradita sunt Salmannasar, prasidi Judææ.

13. Horum autem hic numerus. Libatoria argentea duo milia quadringenta: albice argenteæ triginta: phiale aureæ triginta, item argenteæ duo milia quadringente: et alia vasa mille.

14. Omnia autem vasa aurea et argentea, quinqué milia octingenta sexaginta.

15. Et enumerata sunt Salmannasar simul cum his qui ex captivitate Babylonie venerant in Jerusalem.

16. In Artaxerxis autem regis Persarum temporibus, scripserunt et de his qui habitabant in Judæa et Jerusalem, Balsamus, et Mithridates, et Sabellius, et Rathimus, Balthemas, Samelius scriba, et reliqui habitantes in Samaria, et cæteris locis, subiectam epistolam regi Artaxerxi.

17. Doms, pueri tui Rathimus ab accidentibus, et Sabellius scriba, et reliqui curie tuæ iudices in Calesyria et Phœnicæ.

18. Et nunc notum est Domino regi, quoniam Judæi qui ascenderunt a vobis ad nos, venientes in Jerusalem civitatem refugam et pessimam, edificavit furnos ejus, et statuit muros et templum suscitavit.

19. Quod si quis ista et muri consummat fuerint, non tantum tributa non sustinebit pendere, sed etiam regibus resistet.

20. Et quia id agitur circa templum, recte habere arbitrii sumus non despicere hoc ipsum:

21. Sed notum facere domino regi, ut si videtur, rex, queratur in libris patrum tuorum.

22. Et invenies in admonitionibus scripta de his, et scies quoniam civitas

ista fuit refugia, et reges et civitates concutiens.

23. Et Judai refugia, et praelia committentes in ea ab aeterno, quod quam causam civitas ista deserta est.

24. Nunc scribo notam facticis, domine rex, quoniam si civitas hæc additæ fuerit, et locus muri erecti fuerint, descensus tibi non erit in Colesyriam et Pheniceum.

25. Tunc scripsit rex Ralimo, qui scribebat accidentia, et Baltheo, et Sabellio scribe, et ceteris constitutis, et habitantibus in Syria et Phenice, ea que subjecta sunt.

26. Lesi epistolam quam misistis mihi. Precor ergo inquiri, et inventum est, quoniam civitas illa est ab ævo regibus resistens.

27. Et homines refugia, et praelia in ea efficientes, et reses fortissimi erant in Jerusalem domantes, et tributa exigentes a Colesyria et Phenice.

28. Nunc ergo præcepi prohibere homines illos edificare civitatem, et prohibere ne quid ultra hæc fiat.

29. Sed nec procedant in plurimum ea que sunt malitia, ita ut regibus molestia importetur.

30. Tunc recitatis his que a rege Arlaxero scripta fuerant, Balhimus, et Sabellius scriba, et qui cum his constituti erant, iungentes festinanter venerunt in Jerusalem cum equitatu, et turba, et armis:

31. Coperuntque adificantes prohibere, et vacabant ab adificatione templi in Jerusalem, usque secundo anno regni Darii regis Persarum.

CAPUT III.

Dario post splendidam omnium sicutis præsfectis factam, dormiente, tres corporis ejus custodes problema moverunt: Num vinum, res, mulier, an veritas præsent: et primum de vino probatur.

1. Rex Darius fecit conam magnam omnibus vernaculis suis et omnibus magistratibus Medie et Persidis,

2. Et omnia purpuratis, et prætoribus, et consularibus, et præfectis sub illo, ab India usque Æthiopia, centum viginti septem provincis.

3. Et cum maducessent, et bibissent, et saluti revertentur, tunc Darius rex ascendit in cubiculum suum, et dormivit, et exasperatus est.

4. Tunc illi tres juvenes corporis custodes, qui custodiebant corpus regis, dixerunt aliter alteri.

5. Dicamus utrisque nostrum sermonem qui præcellat, et et cuiuscumque apparueri sermo sapientior alterius, dabit illi rex Darius dona magna.

6. Purpura cooperire, et in auro bibere, et super aurum dormire, et curam non frango, et ecdam byssinam, et torquem circa collum.

7. Et secundo loco sedebat a Dario

propter sapientiam suam, et cognatus Darii vocabatur.

8. Tunc scribentes singuli suum verbum signaverunt, et posuerunt sobrias scriptas Darii regis.

9. Et dixerunt: Cum surrexerit rex, dabimus illi scripta nostra: et quodcumque iudicaverit, rex e tribus; et magistratus Persidis, quoniam verbum ejus sapientius est, ipsi dabitur victoria sicut scriptum est.

10. Unus scripsit: Forte est vinum.

11. Alius scripsit: Fortior est rex.

12. Tertius scripsit: Fortiores sunt mulieres; super omnia autem vinum veritas.

13. Et cum resurrexisset rex, acceperunt scripta sua, et dederunt illi, et legit.

14. Et mittens vocavit omnes magistratus Persarum; et Medos, et purpuratos, et prætores, et præfectos:

15. Et sederunt in concilio: et lecta sunt scripta corporis ipsius.

16. Et dixit: Vocate adolescentes, et ipsi indicabunt verba sua. Et vocati sunt, et introierunt.

17. Et dixit illis: Indicate nobis de his que scripta sunt. Et cepit prior qui dixerat de fortitudine vini.

18. Et dixit: Viri, quam praevalet vinum omnibus hominibus qui bibunt illud: seducit mentem.

19. Itemque regis et orphani faciunt mentem vanam. Item servi ac liberi, pauperis ac divites.

20. Et omnem mentem convertit in securitatem et jucunditatem, et non meminit omnem tristitiam et debulum, et non meminit regem nec magistratum, et omnia per talenta loqui facit.

21. Et omnia præcordia facit honesta.

22. Et non meminerat, cum bibere, amicitiam, nec fratritatem: sed non nullum post sumunt gladius.

23. Et cum a vino inebescerit et surrexerit, non meminerat que gesserunt.

24. O viri! num præcellit vinum? Quis sic cogitat facere? et tacuit hoc dicto.

CAPUT IV.

Probatur excellens veritatis regis, mulieris, et veritatis: sed data veritate palmarum. Darius ad petitionem Zorobabel reddidit sacra vasa, scribens ut Judæis datur libertas, et impensæ ad ædificationem Jerusalem.

1. Et inchoavit sequens dicere, qui dixit de fortitudine regis.

2. O viri! num præcellit homines qui terram et mare obtinent, et omnia que in eis sunt?

3. Rex autem super omnia præcellit, et dominatur corpori: et omne quodcumque dixerit suis, faciunt.

4. Et si miserit filios ad bellatores, vadunt, et demoluntur montes, et muros, et turres.

5. Jugulantur et jugulant, et regis

verba non prætereunt; nam si vicerint, afferunt regi omnia quæcumque præditi fuerint.

6. Similiter et alii omnes, et quotquot militant, nec pugnant, sed colunt terram; rursum cum fuerint ineluctati, afferunt tributa regi:

7. Et ipse unus solus si dixerit occidite, occidunt; dixerit remittite, remittunt:

8. Dixerit percutite, percutiunt: dixerit exterminate, exterminant: dixerit adificate, adificant:

9. Dixerit excidite, excidunt: dixerit plantate, plantant:

10. Et omnis plebs, et virtutes eum obaudiunt, et super hoc ipse recumbit, et bibit, et dormit.

11. Hi autem custodiunt in circuitu eum, et non possunt ire singuli, et facere opera sua, sed in dicto obaudientes sunt ei.

12. Viri, quomodo non præcellit rex qui sic diffamatur? Et tacuit.

13. Tertius qui dixerat de mulieribus et veritate, hic est Zorobabel, cepit loqui.

14. Viri, non magnus rex, et multi homines, nec vinum præcellit. Quis ergo qui dominatur corpori?

15. Nonne mulieres genuerunt regem, et omnem populum, qui dominatur mari et terre:

16. Et ex illis nati sunt, et ipse educaverunt eos qui plantaverunt vineas ex quibus vinum fit?

17. Et ipse faciunt stolas omnium hominum, et ipsæ faciunt gloriam hominibus, et non possunt homines separari a mulieribus.

18. Si congregaverint aurum et argentum, et omnem rem speciosam, et viderint mulierem unam bono habitu et bona specie,

19. Omnia hæc relinquentes in eam inducunt, et aperte res conspiciunt, et eam afficiunt margaritam aurum et argentum, et omnem rem pretiosam.

20. Homo patrem suum reliquit qui enutrit illum, et suam regionem, et ad mulierem se conjungit.

21. Et cum muliere meretur animam: et neque patrem meminit, neque matrem neque regionem.

22. Et hinc oportet vos scire, quoniam mulieres dominant vestri. Nonne dolistis?

23. Et accipit homo gladium suum, et vadit in viam facere lurtia, et homicidia, et mare videt, et flumina.

24. Et loquem videt, et in tenebris ingreditur: et cum factum fecerit, et fraudes, et rapinas, amabili suæ affect.

25. Et iterum, diligit homo uxorem suam magis quam patrem aut matrem.

26. Et multi dementes facti sunt propter uxores suas: et servi facti sunt propter illas:

27. Et multi perierunt et jugulati sunt, et peccaverunt propter mulieres.

28. Et non credite mihi, quia magnus

est rex in potestate sua: quoniam omnes regiones veniunt tangere eum.

29. Videbam tamen Apemem filiam Bezacis, misericorditer concubam regis, sedentem juxta regem ad dexteram.

30. Et audiverunt diadema de capite ejus, et imponendum sibi; et palmas cedebat regem de sinistra manu.

31. Et super hæc aperto ore intuebatur eam: et si arisisset ei, ridet; nam si indignata ei fuerit, blanditur, donec reconcilietur in gratiam.

32. O viri! cur non sunt fortiores mulieres? Magna est terra, et excelsum est celum: quis ista agit?

33. Et tunc rex, et pariparati intuebantur in altitatem. Et inchoavit loqui de veritate.

34. O viri! nonne fortes sunt mulieres? Magna est terra, et excelsum est celum: et velox cursus solis convertit in gyrum celum in locum suum in una die.

35. Nonne magnificus est qui hæc facit, et veritas magna, et fortior per omnia?

36. Omnis terra veritatem invocet, celum etiam ipsam benedicit, et omnia opera motantur, et tremant eam, et non est eum ea quidquam iniquum.

37. Vinum iniquum, iniquus rex, iniquæ mulieres, iniqui omnes filii hominum, et iniqua illorum omnium opera, et non est in ipsis veritas, et in sua iniquitate peribunt:

38. Et veritas manet et invalescit in æternum, et viri et outinet in secula seculorum.

39. Nec est apud eam accipere personas, neque differentias: sed que justa sunt facit omnibus, iniquis ac malignis, et omnes benignatur in operibus ejus.

40. Et non est in iudicio ejus iniquum, sed fortitudo, et regnum, et potestas, et majestas omnium ævorum. Benedictus Deus veritatis.

41. Et desit loquendo. Et omnes populi clamaverunt, et dixerunt: Magna est veritas, et prævalet.

42. Tunc rex ait illi: Pete, si quid vis amabilem, quam que scripta sunt, et dabo tibi, secundum quod inventus es sapientior proximis; et proximus mihi sedebis, et cognatus meus vocaberis.

43. Tunc ait regi: Memor solo vultui, quod visisti, edificare Jerusalem, in die qua regnum accepisti:

44. Et omnia vasa que accepta sunt ex Jerusalem, remittite, que separavit Cyrus, quando mactavit Babyloniam, et voluit remittere ea tibi.

45. Et in novissi edificare templum quod incenderunt Iudæi, quando exterminata est Judæa a Chaldæis.

46. Et nunc hoc est quod postulo, domine, et quod peto, hoc est majestas quod a te postulo, ut facias votum quod novissi Regis cæli ex ore tuo.

47. Tunc surgens Darius rex, osculatus est illum, et scripsit epistolam ad

omnes dispensatores, et praefectos, et purpuratos, ut deducerent eum, et eos qui cum illo erant, omnes ascendentes edificare Jerusalem.

48. Et omnibus praefectis, qui erant in Syria, et Phoenice, et Libano, scripsit epistolas, ut traherent ligna cedrina a Libano in Jerusalem, ut edificarent cum eis civitatem.

49. Et scripsit omnibus Iudeis qui ascendebant a regno in Iudaeam pro libertate, omnem potentem, et magistratum, et praefectum non supervenire ad ianuas Iosorum.

50. Et omnem regionem quam obtinerant innumera esse eis, et Idumaei relinquunt castella quae obtinent Iudaeorum.

51. Et in structuram templi dare per singulos annos talenta viginti, usque dum perefficeretur:

52. Et super sacrarium holocaustomata ustulare quotidie, sicut habent praecipium: alia tentoria decem offerre per singulos annos.

53. Et omnibus qui procedunt a Babylonia condere civitatem: ut esset libertas tunc ipsis quam filii eorum, et omnibus sacerdotibus qui procedunt:

54. Scripsit autem et quantitates, et sacram stolan iussit dari, in qua deservirent:

55. Et levitis scripsit dare praecipia, usque in diem qui consummabitur domus, et Jerusalem extruetur:

56. Et omnibus custodiens civitatem scripsit dari et sortes et stipendia.

57. Et dimisit omnia vasa quaecumque separaverat Cyrus a Babylonia, et omnia quaecumque dixit Cyrus, et ipse praecipit fieri et mitti Jerusalem.

58. Et cum processisset ille adoleescens elevans faciem in Jerusalem, benedixit regem eodem.

59. Et dixit: Abs te est victoria, et abs te est sapientia et claritas. Et ego servus tuus sum.

60. Benedictus es qui dedisti mihi sapientiam, et tu es creator; Domine Deus patrum nostrorum.

61. Et accepit epistolas, et profectus est in Babylonium. Et venit, et nuntiavit fratribus suis omnibus qui fuerunt in Babylonia.

62. Et benedixerunt Deum patrum suorum, quoniam dedit illis remissionem et refrigerium.

63. Ut ascenderent et edificarent Jerusalem, et templum ubi nominatum est nomen eius in ipso, et exaltarentur cum musicis et lictis ductis septem.

CAPUT V.

Reductas a Babylonicis captivitate in Jerusalem et Iudaeam reconvertit, et restituit Dei cultum, sed tandem a cupio opere ad tempus impeditur.

4. Post haec autem electi sunt, ut assignata principibus pagorum per domos et tribus suas, et uxores illorum, et filii

et filiae eorum, et servi et ancillae ipsorum, et pecora eorum.

2. Et Darius rex misit una cum eis equites mille, donec deducerent eos in Jerusalem cum pace, et cum musicis et cum tympanis, et lictis:

3. Et omnes fratres erant ludentes, et fecit eos ascendere simul cum eis.

4. Et haec sunt nomina virorum, qui ascenderunt per pagos suos in tribus, et in partem principatus ipsorum.

5. Sacerdotes: Filii Phinees, filii Aaron, Jesus filius Josede; Joacim filius Zorobabel filii Salathiel de domo David, ex progenie Phares, de tribu Juda.

6. Qui locutus est sub Dario rege Persarum sermones mirificos in secundo anno regni ipsius, mense Nisan primo.

7. Sunt autem hi qui ascenderunt ex Iudaea de captivitate transmigrationis, Babylonia in Babylonem, et reversus est in Jerusalem.

8. Et requisivit partem Iudaeae uniuscuiusque in civitatem suam, qui venerunt cum Zorobabel et Jesu, Nehemias, Azor, Elime, Emano, Mardoche, Belesar, Mechastaprot, Otho, Emonia unus de principibus eorum.

9. Et numerus a gentibus eorum, ex praepositis eorum, filii Phares, duo milia centum septuaginta duo:

10. Filii Ares, tria milia centum quinquaginta septem:

11. Filii Phago, centum quadraginta duo: in illis Jesu et Joab, mille trecenti duo:

12. Filii Dema, duo milia quadraginti septuaginta: filii Choraba, ducenti quinque: filii Banica, centum sexaginta octo:

13. Filii Bebec, quadraginti tres: filii Archad, quadraginti viginti septem:

14. Filii Cham, triginta septem: filii Zoroar, duo milia sexaginta septem: filii Adin, quadraginti sexaginta unus:

15. Filii Adoretic, centum octo: filii Classo et Zelas, centum septem: filii Azore, quadraginti triginta novem:

16. Filii Jedarbone, centum triginta duo: filii Ananie, centum triginta: filii Asoni, nonaginta:

17. Filii Marsar, quadraginti viginti duo: filii Zabarur, nonaginta quinque: filii Sepolemon, centum viginti tres:

18. Filii Nepopas, quinquaginta quinque: filii Neochatus, centum quinquaginta octo: filii Cebethamas, centum triginta duo:

19. Filii Crempatros, qui Enocades, et Modie, quadraginti viginti tres: qui ex Gramas et Gabae, centum viginti unus:

20. Qui ex Besselon et Ceage, sexaginta quinque: qui ex Bastaro, centum viginti duo:

21. Qui ex Bechenobes, quinquaginta quinque: filii Lepiti, centum quinquaginta quinque: filii Labomi, trecenti quinquaginta septem:

22. Filii Sicheu, trecenti septuaginta: filii Snaodon et Clomus, trecenti septuaginta octo:

23. Filii Eriens, duo milia centum quadraginta quinque: filii Anasas, trecenti septuaginta: sacerdotes:

24. Filii Jeddus, filii Euther, filii Elisib, trecenti septuaginta duo: filii Emerus, ducenti quinquaginta duo:

25. Filii Phasuris, trecenti quinquaginta septem: filii Caree, ducenti viginti septem.

26. Levitae: Filii Jesu in Cadobel, et Bamis, et Seribias, et Edias, septuaginta quatuor: omnia numerus a duodecimo anno, triginta milia quadringenti sexaginta duo.

27. Filii et filiae, et uxores, omnis computato, quadraginta milia ducenti quadraginta duo.

28. Filii sacerdotum qui psallebant in templo: filii Asaph, centum viginti octo.

29. Ostiarii vero: filii Emenni, filii Aere, filii Amon, filii Accube, Tupa, filii Tobit, omnes centum triginta novem.

30. Sacerdotes servientes in templo: filii Sol, filii Caspha, filii Tobioch, filii Carie, filii Sa, filii Hella, filii Labana, filii Aramatha, filii Acco, filii Thia, filii Cetha, filii Agab, filii Obai, filii Anani, filii Cana, filii Godda.

31. Filii An, filii Radin, filii Desanon, filii Nachoba, filii Casaba, filii Gaze, filii Ozai, filii Simoe, filii Aitre, filii Hasten, filii Asiana, filii Manei, filii Nassissim, filii Accusu, filii Agista, filii Azui, filii Fanon, filii Phasalon.

32. Filii Maesda, filii Phusa, filii Caree, filii Heron, filii Sarco, filii Coast, filii Nasith, filii Agisti, filii Pedon.

33. Salomon, filii ejus, filii Asophot, filii Phasida, filii Celi, filii Dedon, filii Gaddab, filii Sephes:

34. Filii Agari, filii Sachareth, filii Sabathen, filii Caroneth, filii Malstih, filii Amie, filii Sasus, filii Addus, filii Suba, filii Eura, filii Rahobis, filii Phasphat, filii Malnon.

35. Omnes sacro servientes, et pauci Salomonis, quadringenti octoginta duo.

36. Hi sunt filii qui ascenderunt a Thelmela, Teiharsa: principes eorum, Carnellam et Careth:

37. Et non poterant edicere civitates suas, et progenies suas, quoniam admodum sint ex Israel. Filii Dalari, filii Thubal, filii Nechoadai.

38. Ex sacerdotibus qui fangebantur sacerdotio: et non sunt inventi, filii Obai, filii Achios, filii Adim qui accepit uxorem ex filiabus Phargola:

39. Et vocati sunt nomine ejus, et horum quae sita est generis scriptura in praedatura, et non est inventa, et prohibiti sunt sacerdotio fungi.

40. Et dixit illis Nehemias et Asthars: Ne participetur sancta, donec exurgat pontifex doctus in ostensionem et veritatem.

41. Omnis unum Israel erat, exceptis

servis et ancillis, quadraginta duo milia trecenta quadraginta.

42. Servi horum et ancillae, septem milia trecenti triginta septem: Genitores et cantatrices, ducenti sexaginta quinque.

43. Cameli, quadringenti triginta quinque. Equi, septem milia triginta sex. Muli, ducenta milia quadraginta quinque. Subjuga, quinque milia viginti quinque.

44. Et de praepositis ipsis per pagos, dum venient in templum Dei quod erat in Jerusalem, voverunt desiccare templum in loco suo, secundum suam virtutem:

45. Et dare in templum thesaurum operum sacrum auri missas duodecim milia, et missas argenti quinque milia, et stolas sacerdotales centum.

46. Et habitaverunt sacerdotes et le vite: et qui exierant de plebe, in Jerusalem et in regione, et sacri cantores, et ostiarii, et omnis Israel in regionibus suis.

47. Instante anno septimo mense, cumque essent filii Israel unusquisque in suis rebus, convenerunt unanimis in atriis quod erat ante ianuas orientales.

48. Et stantes Jesus filius Josede et fratres ejus sacerdotis, et Zorobabel filius Salathiel et iuvas fratres paraverunt altare.

49. Et offerrent super illud holocaustomata, secundum que in libro Moyssi hominis Dei scripta sunt.

50. Et convenerunt ibi ex aliis nationibus terre, et exerunt sacrificium in loco suo omnes gentes terrae, et offerbant hostias, et holocaustomata Domino matutina.

51. Et egerunt scenopiegam, et diem solemnem, sicut praecipit Deus: et leges et sacrificia quotidie, sicut oportebat:

52. Et post haec oblationes institutas, et hostias sabbatorum, et neomeniarum, et diurnum solemium omnium sacrificatorum.

53. Et quatuordecim voverant Domino a neomenia septimi mensis, cooperat hostias offerre Deo, et templum Domini nondum erat adificatum.

54. Et dederunt pecuniam lapidarii et lignis, et potum et pabula cum gaudio.

55. Et dederunt cara Sidonius et Tyris, ut transvenerent illis de Libano trabes cedrinas, et facerent rates in Joppe portus, secundum decretum quod scriptum erat eis a Cyro rege Persarum.

56. Et in secundo anno venientes in templum Dei in Jerusalem, mense secundo, inchoavit Zorobabel filius Salathiel, et Josue filius Josede, et fratres ipsorum, et sacerdotes et levitae et omnes qui venerant de captivitate in Jerusalem.

57. Et fundaverunt templum Dei, novitatis secundi mensis secundi anni cum venissent in Iudaeam et Jerusalem.

58. Et staterunt levitas a viginti annis, super opera Domini: et stetit Jesus et illius ejus, et fratres omnes levitas conspirantes, excolutores legis, facientes opera in domo Domini.

59. Et steterunt sacerdotes habentes stolas cum tabulis: et levite filii Asaph, habentes cymbala.

60. Collaudantes Dominum, et benedicentes secundum David regem Israel.

61. Et cantabant sanctum Dominum, quoniam dulcedo ejus, et honor in secula super omnes Israel.

62. Et omnis populus tuba ceciderunt, et proclamaverunt voce magna, collaudantes Dominum in suscitatione domus Domini.

63. Et venerunt ex sacerdotibus et levitis, et presbiteribus secundum pagos senioribus, qui viderant pristinum domum:

64. Et ad hujus edificationem cum clamore et plactu magno, et multi cantibus et gaudio magno.

65. In tantum ut populus non audiret tubas propter plactum populi. Turba enim erat illis canens magnifice, ut ille longe audiret.

66. Et audierunt inimici tribus Jude, et Benjamin, et venerunt scire que esset vox tubarum.

67. Et cognoverunt quoniam qui erant ex captivitate, edificavit templum Domino Deo Israel.

68. Et accedentes ad Zorobabel et Jesum, prepositos pagorum, dixerunt eis: Edificabimus una vobiscum.

69. Similiter enim audivimus Dominum vestrum, et ipsi pariter incedimus a diebus Asabazareth regis Assyriorum, qui transmisit nos hoc.

70. Et dixit illis Zorobabel, et Jesus, et principes pagorum Israel:

71. Non est nobis et vobis edificare domum Dei nostri: nos enim soli edificabimus Dominum Israel, secundum ea que precepit nobis Cyrus rex Persarum.

72. Gentes autem terre incumentes his qui sunt in Judea, et levantes opus edificationis et insidas, et populos adducentes prohibentes edificare.

73. Et aggressuras exercentes impedierunt, ne consummaretur edificium omni tempore vite Cyri regis; et protraxerunt structuram per biennium usque ad Darii regnum.

CAPUT VI.

Judei, annoque Darii, templum Dei introcunt in Jerusalem.

1. In secundo autem anno regni Darii propheta vit Aggeus et Zacharias filius Addin propheta apud Judeam et Jerusalem in nomine Dei Israel super eos.

2. Tunc stans Zorobabel filius Salathiel, et Jesus filius Josedech, inchoaverunt edificare domum Domini, qui est in Jerusalem:

3. Cum adissent eis propheta Domi-

ni, et adjuverunt eos. In ipso tempore venit ad illos Sisennes subregulus Syriae et Phoenicia, et Satabuzanes, et sodales ejus.

4. Et dixerunt eis: Quo precipiente vobis domum hanc edificatis, et tectum istud, et alia omnia periclitis? et qui sunt structores qui hoc edificavit?

5. Et habuerunt gratiam visitatione facta super eos, qui erant ex captivitate a Domino, seniores Judeorum.

6. Et non sunt impediti edificare, donec significaretur Darii de omnibus istis, et responsum acciperetur.

7. Exemplum epistolae quam misit Darii. Sisennes subregulus Syriae, et Phoenicia, et Satabuzanes, et sodales ejus in Syria et Phoeniciae praesides, regi Darii salutem.

8. Omnia nota sint Domino regi, quod cum venissemus in regionem Judaeae, et introissemus in Jerusalem, invenimus edificantes domum Dei magnam:

9. Et templum ex lapidibus politis, et argenteis et praeliosis materiis in parietibus, et in domo.

10. Et opera illa instanter fieri, et suffragare, et preparare in manibus eorum, et in omni gloria, quam diligentissime perfici.

11. Tunc interrogavimus seniores, dicentes: Quo permittite vobis edificatis domum istam, et opera haec fundatis?

12. Ideo autem interrogavimus eos, ut notum faceremus illi homines et propositos, et nomen scripturam prepositorum postulavimus illos.

13. At illi responderunt nobis, dicentes: Nos sumus servi Domini qui fecit caelum et terram.

14. Et edificabatur haec domus ante annos istos multos a rege Israel magno et fortissimo, et consummata est.

15. Et quoniam patres nostri excoluit hanc domum, et peccaverunt in Domino Israel, tradidit eos in manus Nabuchodonosor regis Babilioniae, regis Chaldaeorum.

16. Et domum istam demolentes incoedunt, et ipsam captivum duxerunt in Babiloniam.

17. In primo anno regnante Cyro rege Babilioniae, scripsit Cyrus rex domum hanc edificare.

18. Et illa sacra vasa aurea et argentea que extulerat Nabuchodonosor de domo que est in Jerusalem, et consecraverat ea in suo templo, rursus protulit ea Cyrus rex de templo quod erat in Babilonia, et tradidit sancti Zorobabel et Salmanassar subregulae.

19. Et precepit ut eis ut offerret haec vasa, et reponeret in templo quod erat in Jerusalem, et ipsum templum Dei edificare, in loco suo.

20. Tunc Salmanassar subiecti fundamenta, domus Domini, qui est in Jerusalem: et exinde usque nunc edificavit, et non accepit consummationem.

21. Nunc ergo si iudicatur a te, rex,

perquirat in regalibus bibliothecis Cyri regis, quae sunt in Babilonia.

22. Et si inventum fuerit consilio Cyri regis ceptae esse structuram domus Domini que est in Jerusalem, et iudicatur a Domino rege nostro, scribat de his nobis.

23. Tunc Darius rex precepit inquiri in bibliothecis: et inventus est in Ecbatana oppido, quod est in Media regione, locus unus, in quo scripta erant ista:

24. Anno primo regnante Cyro, rex Cyrus precepit domum Domini qui est in Jerusalem edificare, ubi incoedabant igni assiduo.

25. Cujus altitudo sit cubitorum decem, et latitudo cubitorum sexaginta, quadrum lapidibus politis tribus, et mianio ligneo quodam regione, et mianio suo novo, et impedia dari de domo Cyri regis.

26. Et sacra vasa domus Domini tam aurea quam argentea, quae extulit Nabuchodonosor, in domum Domini, quae est in Jerusalem, ubi erant posita, ut ponantur illic.

27. Et precepit curam agere Sisennes subregulum Syriae et Phoeniciae, et Satabuzanem, et sodales ejus, et qui ordinati erant in Syria et Phoeniciae, ut abstinerent se ab eodem loco.

28. Et ego quoque precepi in totum edificare: et prospexi, et adjuvi eos qui sunt ex captivitate Judeorum, donec consummaret templum domus Domini:

29. Et a vexatione tributorum Caelesyriae et Phoeniciae, diligenter quantulum dari his hominibus ad sacrificium Domini, Zorobabeli praefecto, ad tauros, et arietes, et agnos.

30. Similiter autem et frumentum, et sal et vinum, et oleum instanter per singulos annos, prout sacerdotes qui sunt in Jerusalem, dicaverunt consumi quotidie sine ulla dilatione.

31. Ut offerantur libationes summo Deo pro rege et pueris ejus, et orent pro ipsorum vita.

32. Et denuntior ut quicumque transgressi fuerint aliquid ex his quae scripta sunt, ut sperverint, accipiat lignum de suis propriis, et suspendantur, et bona ipsorum regi adscribantur.

33. Propterea et Dominus, cuius nomen invocatum est ubi, exterminet omnem regem et gentem, qui manum suam extenderit prohibere, aut male tractare domum Domini illam que est in Jerusalem.

34. Ego Darius rex decevi quam diligentissime secundum haec fieri.

CAPUT VII.

Domus Dei extracta dedicatur, et consecratur, in eoque festum Azymorum celebratur.

1. Tunc Sisennes subregulus Caelesyriae et Phoeniciae, et Satabuzanes, et sodales, obtulerunt his quae a Darii rege erant decreta.

2. Insistebant sacrosanctis operibus diligentissime, cooperantes cum senioribus Judeorum principibus Syriae.

3. Et prosperata sunt sacrosancta opera, prohibentibus Aggeo et Zachariae prophetis.

4. Et consummaverunt omnia per preceptum Domini Dei Israel, et ex consilio Cyri, et Darii, et Artaxerxis regis Persarum.

5. Et consummata est domus nostra usque ad tertiam et vigesimum diem mensis Adar, sexto anno Darii regis.

6. Et fecerunt filii Israel et sacerdotes et levites, et ceteri qui erant ex captivitate, qui appositi sunt secundum ea quae scripta sunt in libro Moysi.

7. Et obtulerunt in dedicationem templi Domini, tauros centum, arietes ducentos, agnos quadringentos.

8. Et hodie pro peccatis universi Israel, duodecim, secundum numerum tribuum Israel.

9. Et steterunt sacerdotes et levites amici stolis per tribus, super otium opera Domini Dei Israel: secundum librum Moysi, et ostiarii per singulas gentes.

10. Et operunt filii Israel cum his qui erant ex captivitate, filii Phasae, qui decima luna mensis primi, quando sacrificati sunt sacerdotes et levites.

11. Omnes filii captivatis non sunt simul sanctificati, quia levites omnes simul sanctificati sunt.

12. Et immolaverunt Phasae universi filii captivatis, et fratrus suis sacerdotibus, et sibimetipsis.

13. Et manducaverunt filii Israel, qui erant ex captivitate, omnes qui remanserant ab omnibus executionibus gentium terrae quarentes Dominum.

14. Et celebraverunt diem festum Azymorum, septem diebus epalantes in conspectu Domini.

15. Quoniam convertit consilium regis Assyriorum in eos, confortare manus eorum ad opera Domini Dei Israel.

CAPUT VIII.

Ascendit Esdra a Babilonia Jerosolimam traditur Artaxerxis littere, quae benedicti Judaei praeside continet: roccentur qui simul ascenderunt, et auro se argento sacerdotibus commisso, Esdrae, facti levitibus, commosus populus, lum ad pentecostiam, quod ab alienigenis se non separassent.

1. Et post hunc regnante Artaxerxe Persarum rege, accessit Esdras filius Sacerdotis, filii Heliae, filii Sclome.

2. Filii Sadoe, filii Achitob, filii Ameri, filii Azabel, filii Booci, filii Abisue, filii Phinees, filii Eleazar, filii Aaron primi sacerdotis:

3. Ille Esdras ascendit de Babilonia, cum esset scriba et ingeniosus in lege Moysi, quae data est a Domino Deo Israel docere et facere.

4. Et dedit et rex gloriam, quod investisset gratiam in omni dignitate et desiderio in conspectu ejus.

5. Et ascenderrunt simul cum ipso ex filiis Israel, et sacerdotibus, et levitis, et saceris cantoribus templi, et ostiaris, et servis templi in Jerusalem.

6. Anno septimo regnante Artaxerxe, in quinto mense, hic anno septimus est, regni, exortus de Babilonia nonimo quinti mensis.

7. Venerunt Jerusalem iuxta preceptum illius, secundum prosperitatem itineris a Domino ipsorum datam eis.

8. In his enim Esdras maxam disciplinam obtinebat, ne premitteret quidquam eorum, que essent ex lege Domini et preceptis, et docendo universum Israel omnem iustitiam et iudicium.

9. Accedentes autem, qui scribebant scripta Artaxerxis regis, tradiderunt scriptum quod obvenerat ab Artaxerxe rege ad Esdram sacerdotem, et lectorem legis Domini, cuius exemplum subiectum est.

10. Hæc Artaxerxes Esdræ sacerdoti et lectori legis Domini salutem.

11. Hominum ego iudicem in beneficiis precepi eis qui desiderant ex gente Judæorum, sua sponte, et ex sacerdotibus et levitis, qui sunt in regno meo, comitari tecum in Jerusalem.

12. Si qui ergo cupiunt ire tecum, convenient, et proficiantur, sicut placuit mihi et septem amicis meis consiliariis.

13. Ut visitent eis que aguntur secundum Judæam et Jerusalem, observantes sicut habes in lege Domini.

14. Et ferant munera Domino Deo Israel, quod voti ego et amici Jerusalem, et omne aurum et argentum, quod inventum fuerit in regione Babilonia Domino in Jerusalem cum illo.

15. Quod est donatum pro ipsa gente in templum Domini eorum, quod est in Jerusalem, et colligatur hoc aurum et argentum ad tauros, et arietes, et agnos, et hodos et que his sunt congruentia.

16. Ut offerant hostias Domino super altare Domini ipsorum quod est in Jerusalem.

17. Et omnia quecumque voleris cum fratribus tuis facere auro et argento, perice pro voluntate tua, secundum preceptum Domini Dei tui.

18. Et sacrosancta tua, que data sunt tibi ad opera domus Domini Dei tui, que est in Jerusalem.

19. Et cetera quecumque tibi subvenerint ad opera templi Dei tui, dabis de regali gazophylacio.

20. Cum voleris cum fratribus tuis facere auro et argento, perice secundum voluntatem Domini.

21. Et ego quidem rex Artaxerxes precepi custodibus thesaurorum Syriæ et Phœnicis, ut quecumque scripserit Esdras sacerdos, et lector legis Domini, diligenter detur ei usque ad argenti talenta centum, similiter et auri.

22. Et usque ad frumenti modios centum, et vini amphoras centum, et alia quecumque abundans sine taxatione.

23. Omnia secundum legem Dei fiant Deo altissimo, ne forte exurgat ira in regno regis, et filii, et filiorum ejus.

24. Vobis autem dicitur, ut omnibus sacerdotibus, et levitis, et saceris cantoribus, et servis templi, et scribis templi hujus:

25. Nullum tributum, neque ulla alia indicio irrogetur, ne habeat quisquam potestatem objicere eis quidemquam.

26. Tu autem, Esdras, secundum sapientiam Dei, constitue iudices et arbitros in tota Syria, et Phœnicis; et omnes qui legem Dei tui non noverunt, doce.

27. Ut quicquid transgressi fuerint legem, diligenter plectantur, sive morte, sive cruciati, sive etiam pecunia multatione vel abductione.

28. Et dixit Esdras scribis: Benedictus Deus patrum nostrorum, qui dedit hæc voluntatem in cor regis clarificare domum suam que est in Jerusalem.

29. Et me honorificavit in conspectu regis et consiliariorum, et amicorum, et purpurationum ejus, et anticum, et

30. Et ego constans animo factus sum secundum optationem Domini Dei mei; et congregavi ex Israel viros, ut similiter ascenderem mecum.

31. Et hi sunt prepositi secundum nomina patris, et principatus pontiales, eorum qui incum ascenderunt de Babilonia in regno Artaxerxis.

32. Et ex filiis Phares, Gersomus: ex filiis Siemarith, Amenas; filiorum David, Achus filius Seccilui.

33. Ex filiis Phares, Zacharias, et cum eo reversi sunt viri centum quinquaginta.

34. Ex filiis ductoris Mabilionis Zarei, et cum ipso viri ducenti quinquaginta.

35. Ex filiis Zachues, Jechonias Zeholei, et cum ipso viri ducenti quinquaginta.

36. Ex filiis Sala, Maasis Gotholie, et cum ipso viri septingenta.

37. Ex filiis Saphathie, Zarias Micheli, et cum ipso viri octoginta.

38. Ex filius Job, Abas Jeheli, et cum ipso viri ducenti quoddecim.

39. Ex filius Banis, Salimoth, filius Josephie, et cum ipso viri centum sexaginta.

40. Ex filius Beer, Zacharias Bebel, et cum ipso viri ducenti octo.

41. Ex filius Ezead, Johannes Eceetan, et cum ipso viri centum decem.

42. Ex filiis Adoniam ipsis postremis, et hæc sunt nomina eorum: Eliphalam filius Gebel, et Semetas, et cum ipso viri septingenta.

43. Et congregavi eos ad fluvium qui dicitur Thia, et metalli funius illic triduo, et recognovi eos.

44. Et ex filiis sacerdotum et levitarum non inventi illic.

45. Et misi ad Eleazarum, et Ecolon, et Masman, et Maloban, et Enaaban, et Samea, et Joribum, Nathan, Ennagam,

Zachariam, et Mosolanum, ipsos ductores, et peritos.

46. Et dixi eis ut venirent ad Loddeum, qui erat apud locum gazophylacii.

47. Et mandavi eis ut dicerent Loddeo, et fratribus ejus, et illis qui erant in gazophylacio, ut mitterent nos eos qui sacerdotio fungentur in domo Domini Dei nostri.

48. Et adduxerunt nobis secundum numerum validam Domini Dei nostri viros peritos: ex filiis Mohol, filii Levi, filii Israel, Schebiam, et filios et fratres, qui erant decem et octo.

49. Asbiam, et Amin ex filiis filiorum Channas, et filii eorum viri viginti.

50. Et ex his qui templo serviebant, quos dedit David, et ipsi principes ad operationem levitis templo servitium ducenti viginti. Omnia nomina significata sunt in scripturis.

51. Et voti illic jejunium juvenibus in conspectu Dei, ut quæremus eo hominum iter nobis, et qui nobiscum erant et filii et pecciores; propter insidias.

52. Erubui enim petere a rege pedites et equites in comiti, ut telele gratis, contra adversarios nostros.

53. Diximus enim regi, quoniam vestri Domini erit cum eis qui inquirunt eum in omni affectu.

54. Et iterum deprecavi sumus Dominum Deum nostrum secundum hæc: quem et propitium habuimus, et compotes facti sumus Deo nostro.

55. Et separavi ex plebis prepositis, et sacerdotibus templi, viros duodecim, et Sedebiam, et Asanann, et cum eis ex fratribus eorum viros decem.

56. Et appendi eis aurum et argentum et vasa sacerdotalia domus Dei nostri, que donaverat rex, et consiliarii ejus, et principes, et omnis Israel.

57. Et cum appendissem, tradidi argenti talenta centum quinquaginta, et vasa argentea talentorum centum, et auri talenta centum.

58. Et vasorum anreorum septies viginti, et vasa aurea de bono argento splendoris duodecim, auri speciem reddentia.

59. Et dixi eis: Et vos sancti Domini, et vasa sunt sancta, et aurum, et argentum votum est Domino Deo patrum nostrorum.

60. Vigilate et custodite, donec tradatis ea plebis prepositis, et sacerdotibus, et levitis, et principibus civitatum Israel, in Jerusalem in pastophorio domus Dei nostri.

61. Et hi qui susceperunt sacerdotes et levites aurum et argentum et vasa, intulerunt in Jerusalem in templum Domini.

62. Et promoviimus a fluvio Thia, die duodecima mensis primi, usquequo intravit in Jerusalem.

63. Et cum factus fuisset tertius dies, quarta autem die ponderatur aurum et argentum traditum est in domo Domini Dei nostri, Marimoth filio Jori sacerdoti.

64. Et cum ipso erat Eliazar filius Phinæes: et erant cum ipso Josadus filius Jehu, et Medias, et Banni filius levite ad numerum, et ad pondus universa.

65. Et scriptum est pondus ipsorum eadem hora.

66. Qui autem venerat ex captivitate, obtulerunt sacrificium Domino Deo Israel, tauros duodecim pro omni Israel, arietes octoginta sex.

67. Agnos septingenta duo: hircos pro peccato duodecim, et pro salute vaccas duodecim, omnia in sacrificium Domini.

68. Et elegerunt precepta regis regalibus dispensatoribus, et subregulis Collesyæ et Phœnicis: et honorificaverunt gentem; et templum Domini.

69. Et consummatis his accesserunt ad me prepositi dicebant: Non segregaverunt genus Israel, et principes, et sacerdotes et levite.

70. Et alienigenæ gentes et nationes terræ, immundissimas sicut a Chanaanitis et Hethæis, et Phœnicis, et Jebasæis, et Moabitibus, et Egyptiis, et Ithamæis.

71. Coniuncti enim sunt filiis eorum et ipsi, et illi eorum, et mistum est semon sanctum alienigenis gentibus terræ, et participes erant prepositi et magistratus, iniquitatesque ab initio ipsius regni.

72. Et mox ut audivi ista, conceidi vestimenta et sacrum tantum, et laceras capillis capiti, et barbam, sed dolens et mansus.

73. Et convenerunt quotquot tunc movebantur in verbo Domini Dei Israel, ad me legentes super iniquitatem istam, et sedebam tristis usque ad sacrificium vespertinum.

74. Et consurgens æjmo, concisiss habens vestimenta et sacrum tantum, ingenuellans, et extendens manus ad Dominum.

75. Dicebam: Domine, confusus sum, et reveritus sum ante faciem tuam.

76. Peccata enim nostra multiplicata sunt super capita nostra, et iniquitates nostre: exaltate sunt usque ad caelum.

77. Quoniam a tempore patrum nostrorum sumus in magno peccato usque ad diem hunc.

78. Et propter peccata nostra et patrum nostrorum sumus traditi cum fratribus nostris, et cum sacerdotibus nostris, regibus terræ in gladium et captivitate et depraedationem, cum confusione usque in hodiernum diem.

79. Et nunc quantum est hæc quod contigit nobis misericordia abs te, Domine Deus, et relinque nobis radicem et momentum in locam sanctificationis tue.

80. Deletere luminare nostrum in domo Domini Dei nostri, dare nobis cibum in omni tempore servitutis nostræ.

81. Et cum servierimus, non fumus derelicti a Domino Deo nostro: sed constituit nos in gratia; ponens nobis reges Persarum dare cibum,

82. Et clarificæ templum Domini Dei nostri, et edificare deserti Sion, dare nobis stabilitatem in Judea et Jerusalem.

83. Et nunc quid dicimus Domine, habentes hæc? Transgressi enim sumus præcepta tua, quod delisti in manus peccatorum tuorum prophetarum.

84. Dicens: Quoniam terra, in quam introitus possidere hereditatem ejus, terra polluta est concupiscentiis alienigenarum terre: et immunditia illorum repleverunt eam totam immunditia sua.

85. Et nunc filias vestras non conjugatis filiis eorum, et filias eorum non accipietis filiis vestris.

86. Et non inquiratis pacem habere cum illis omni tempore, ut invalescent manducetis usque terra, et hereditatem distributis filiis vestris usque in ævum.

87. Et qui contingunt nobis, omnia fiant propter opera nostra maligna, et magna peccata nostra.

88. Et delisti nobis talem radicem, et rursum reversi sumus transgredi legitima tua, ut commiseramus immunditiam alienigenarum gentium terre hujus.

89. Nomen irascris nobis perdere nos, quoadusque non relinquatur radix et nomen nostrum?

90. Domine Deus Israel, verax es. Derelicta est enim radix usque in hodiernum diem.

91. Ecce, nunc sumus in conspectu tuo in iniquitatibus nostris. Non est enim adhuc tate ante te in his.

92. Et cum adorando confiteretur Esdras, gens, hinc prostratus ante templum, congregati sunt ante eum ex Jerusalem turba magna viri, et mulieres, et juvenes, et juvenule. Pletus enim erat magnus in terra multitudo.

93. Et cum clamasset Jehonias Jeheli ex filiis Israel, dixit Esdras: Nos in Dominum peccavimus, quod collocavimus nobis in matrimonium mulieres alienigenas ex gentibus terre.

94. Et nunc es super omnem Israel. In his ergo sit jurandum a Domino, expellere omnes uxores nostras que ex alienigenis sunt cum filiis earum.

95. Sicut tibi decernum est a majoribus secundum legem Domini exurgens explica.

96. Ad te enim spectat negotium et nos tecum sumus, viriliter fac.

97. Et exurgens Esdras adjuravit principes sacerdotum et levitas, et omnem Israel, facere secundum hæc, et juraverunt.

CAPUT IX.

Jubentur abjicere uxores alienigenas cum filiis, et reconoceri qui ex sacerdotibus ac levitis juncti illis erant. Esdras legit legem Domini coram populo, quibus peccatis, jubentur ut ad propria digressi, letum diem agerent.

1. Et exurgens Esdras ab ante atrium templi, sibi in pastophorium Jonathas filii Nassa,

2. Et hospitatus illic, non gustavit panem, nec aquam bibit, super iniquitatem multitudinis.

3. Et facta est prædicatio in omni Judea, et in Jerusalem omnibus qui erant ex captivitate in Jerusalem congregati:

4. Ut quicumque non occurreret biduo vel triduo diei, secundum iudicium assidentium seniorum, tolleretur facultates sue, et ipse alenum judicaretur a multitudine captivitate.

5. Et congregati sunt omnes qui erant ex tribu Juda et Benjamin in tribus diebus in Jerusalem, hic mensis est novus; dies mensis vigesimus.

6. Et sedii omnis multitudo in area templi, trementes, propter hiemem presentem.

7. Et exurgens Esdras, dixit illis: Vos inique fecistis collocantes vobis in matrimonium uxores alienigenas, ut aderetis ad peccata Israel.

8. Et nunc date confessionem, et magnificentiam Domino Deo patrum nostrorum.

9. Et perficite voluntatem ipsius, et discidite a gentibus terre, et ab uxoriis alienigenis.

10. Et clamavit omnis multitudo, et dixerunt voce magna: Sicut dixisti, faciemus.

11. Sed quoniam multitudo magna est, et tempus hybernum, et non possumus insubsidiati stare: et hoc opus non est nobis unius diei, neque bidui: mutum enim in his peccavimus.

12. Sicut prepositi multitudinis, et omnes qui notiscum inhabitant, et quotquot habent uxores apud se alienigenas.

13. Et assistant accepto tempore ex omni loco presbyteri, et iudices, usquequo solvant iram Domini negotii hujus.

14. Jonathas autem filius Zaeli, et Ozias thecam susceperunt secundum hæc: et Bosoramus, et Levis, et Sabbathæus omnia cooperati sunt cum illis.

15. Et steterunt secundum hæc omnia universi qui erant ex captivitate.

16. Et elegit sibi viros Edras, sacerdos, principes magno de patribus eorum secundum nomina: et consederunt novissimo mensis decimi examinare negotium istud.

17. Et determinatum est de viris qui habebant uxores alienigenas, usque ad necessariam primi mensis.

18. Et inventi sunt ex sacerdotibus, qui habebant alienigenas uxores:

19. Ex filiis Jehu filii Josedece, et fratribus ejus: Masias, et Eliozerus, et Joribus, et Jobadeus.

20. Et inceptorum manus ut expellerent uxores suas: et ad litandum in exoracionem, arietem pro ignorantia sua.

21. Et ex filiis Semmeri: Maseas et Esses et Jeelch, Azarias.

22. Et ex filiis Bosore: Limosias, Hismaonis, et Nahneae; Jusso, Reddus, et Thaisas.

23. Et ex levitis: Jorabudus, et Semeis,

et Colins, et Calitas, et Factæas, et Colus, et Eliônas.

24. Et ex sacris cantoribus: Eliasib, Zaccarus.

25. Et ex ostiariis: Salamus, et Tolbanas.

26. Et ex Israel: ex filiis Foro, Odi, et Femias, et Goddias, et Melchias et Nichelus, Eleazarus, et Jammehis, et Bannas.

27. Et ex filiis Jolaman: Chamas, et Zacharias, et Joreluis, et Joddus, et Erimoth, et Hails.

28. Et ex filiis Zathom: Elhadas, et Lissumus Zochias, et Larimoth, et Zaldus, et Thebedas.

29. Et ex filiis Zehes: Joannes, et Amanias, et Zabdias, et Epmus.

30. Et ex filiis Banni: Olamus, et Malchus, et Jeddeus, et Jasub, et Asabus, et Jerimoth.

31. Et ex filiis Addin: Naastus, et Moosias, et Caleus, et Raamas, Maaseas, Mathathias, et Bescel, et Bonnus, et Manasseas.

32. Et ex filiis Num: Noneas, et Aseas, et Melchias, et Sameas, et Simon, et Benjamin, et Malchus, et Marras.

33. Et ex filiis Asom: Carianus, Mathathias, et Bannus, et Eiphalach, et Manasse, et Semel.

34. Et ex filiis Banni: Jeremias, et Moadias, et Abramus, et Jöhel, et Baanas, et Pomas, et Jonas, et Marimoth, et Eliasib, et Mathaneus, et Eliasib, et Orzias, et Dieus, et Semedus, et Zambris, et Josephus.

35. Et ex filiis Nobel, Ideus, et Mathathias, et Sabadius, et Zecheda, Seim, et Jessel, Baanas.

36. Omnes isti conjunxerunt sibi uxores alienigenas, et dimiserunt eas cum filiis.

37. Et inhabitaverunt sacerdotes et leviti, qui erant ex Israel, in Jerusalem, et in tota una regione, novissimo mensis septimi. Et erant filii Israel in commorationibus suis.

38. Et congregata est omnis multitudo simul in aream, que est ab Oriente porte sacre.

39. Et dixerunt Esdras pontifex et lectori, ut adferret legem Moysi, que tradita est a Domino Deo Israel.

40. Et stetit Esdras Pontifex legem omni multitudini eorum, a viro usque ad mulierem, et omnibus sacerdotibus, au-

dire legem novissimo mensis septimi.

41. Et legebat in area, que est ante sacram portam templi, a prima luce usque ad vesperam, coram viris et mulieribus. Et dederunt omnes sensum ad legem.

42. Et stetit Esdras sacerdos, et lector legis, super ligneum tribunal quod fabricatum erat.

43. Et steterunt ad eum Malthathias, et Samus, Ananias, Azarias, Urias, Ezechias, et Balsamus ad dexteram:

44. Et ad sinistram Paldæus, Missel, Malchias, Abusthas, Sabus, Nabadias, et Zacharias.

45. Et assumpsit Esdras librum coram omni multitudine: præsedebat enim in gloria in conspectu omnium.

46. Et cum absovisset legem, omnes erecti steterunt: et benedixit Esdras Dominum Deum altissimum, Deum Sabaoth omnipotentem.

47. Et respondit omnis populus. Amen. Et elevatis sursum manibus præcidentes in terram, adoraverunt Dominum.

48. Jesus, et Baneus, et Sarebias, et Jaddimus, et Accubus, et Sabbathæus, et Calthes, et Azarias, et Joradus, et Amanias, et Philias levites.

49. Qui docebant legem Domini, et in multitudine legebant legem Domini et præferebant singuli eos, qui intelligebant lectionem.

50. Et dixit Altharathes Esdræ pontifici et lectori, et levitis qui docebant multitudinem.

51. Dicens: Dies hic sanctus est Domino. Et omnes leban, cum audisset legem.

52. Et dixit Esdras: Digressi ergo manducate pinguisima queque, et bibite dulcissima queque, et mitite munera his qui non habent.

53. Sanctus est enim dies Domini, et nolite mosit esse, dominus enim clarificavit vos.

54. Et levitis deonabant in publico omnibus, dicentes: Dies hic sanctus est, nolite mosit esse.

55. Et abierunt omnes manducare, et bibere, et epulari, et dare munera his qui non habebant, ut epularentur. Magnifice enim sunt exaltati verbis quibus elocuti sunt.

56. Et congregati sunt universi in Jerusalem celebrare letitiam, secundum testamentum Domini Dei Israel.